

Rättssäker och säker verksamhet (A)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
Utredningstider (A2)	A.2.2.	Aktgranskning (Barn/Ungdom): Stickprov Vid utredningar längre än 4 månader - finns förlängningsbeslut (och vilka är skälen till förlängning).

Metod

På enheten för barn och unga har granskning genomförts i barn- och ungdomsgruppen avseende utredningar som överstigit den lagstadgade utredningstiden om maximalt fyra månader.

Granskningen avser att påvisa om de utredningar som överstiger fyra månader har beslut om förlängning av utredningstiden, samt vilka skäl som i så fall angetts för beslutet. Granskningen har gjorts på tidsperioden 1 januari till 31 oktober 2020.

Faderskapsutredningar har exkluderats från granskningen.

Ett utdrag gjordes från Stockholm stads verksamhetssystem (Sociala system – Paraplyet) avseende utredningstider i både barn- och ungdomsgruppen och sammanställdes i Excel uppdelat på de två olika arbetsgrupperna. Granskaren har valt att använda den tid som handläggaren själv registrerar i Paraplyet. Utredningstid anges i hela månader med undantag för ”under två veckor”, ”5-8 månader” samt ”längre än 8 månader”. Därefter gjordes ett utdrag avseende beslut om förlängning av utredningstid för både barn- och ungdomsgruppen och sammanställdes i Excel. I de ärenden där beslut fattats om förlängning av utredningstiden genomlästes beslutsformulering och motivering för att undersöka vilka skäl som ligger till grund för beslutet. De skäl som identifierades var: ”Avvaktan av polisutredning gällande brott mot barn”, ”avvaktan av möte gällande samordnad individuell plan (SIP)”, ”avvaktan av utredning hos Barn- och ungdomspsykiatri (BUP)”, ”ny inkommen information som kan påverka bedömningen av barnets behov av

stöd och/eller skydd”, ”att tillräcklig information ej har kunnat inhämtas under ordinarie utredningstid för att kunna göra en bedömning av den unges behov av stöd och/eller skydd”. I vissa fall saknades angivna skäl helt.

Under perioden 1 januari till 31 oktober 2020 har totalt 460 utredningar avslutats i barn- och ungdomsgruppen. Fördelning 313 utredningar i barngruppen och 147 utredningar i ungdomsgruppen.

Resultat

Tabell 1 och 2 visar resultatet för barngruppen. Tabell 1 visar utredningstiderna i barngruppen för utredningar som avslutats under 1 januari till 31 oktober 2020. Tabell 2 visar hur många utredningar som överstigit fyra månader och som har ett beslut om förlängning av utredningstiden.

Tabell 1. Utredningstid *barngruppen* 1 januari till 31 oktober 2020, tot. 313 stycken.

Utredningstid	Antal	Andel i procent
4 månader och lägre	245	78,27
Över 4 månader	68	21,73

Tabell 2. Förlängningsbeslut *barngruppen* 1 januari till 31 oktober 2020.

Antal utredningar längre än 4 månader	Antal förlängningsbeslut	Utredningar som pågått längre än fyra månader med förlängningsbeslut i procent
68	9	13,24

Tabell 3 visar skälen som angivits för beslut om förlängd utredningstid i barngruppen fattade under 1 januari till 31 oktober 2020.

Tabell 3. Skäl för beslut om förlängd utredningstid, *barngruppen* 1 januari till 31 oktober 2020. Totalt 9 beslut.

Angivna skäl	Antal	Andel i procent
Avvaktan polisutredning	5	55,56
Avvaktan SIP möte	0	0
Avvaktan BUP utredning	0	0
Ny inkommen information som kan påverka bedömningen	2	22,22
Tillräcklig information har ej kunnat inhämtas under utredningstiden	0	0
Angivna skäl saknas	2	22,22

Tabell 4 och 5 visar resultatet för ungdomsgruppen. Tabell 4 visar utredningstiderna i ungdomsgruppen för utredningar som avslutats under 1 januari till 31 oktober 2020. Tabell 5 visar hur många utredningar som överstigit fyra månader och som har ett beslut om förlängning av utredningstiden.

Tabell 4. Utredningstid *ungdomsgruppen* 1 januari till 31 oktober 2020, tot. 147 stycken.

Utredningstid	Antal	Procent
4 månader och lägre	92	62,59
Över 4 månader	55	37,41

Tabell 5. Förlängningsbeslut *ungdomsgruppen* 1 januari till 31 oktober 2020.

Antal utredningar längre än 4 månader	Antal förlängningsbeslut	Utredningar som pågått längre än fyra månader med förlängningsbeslut i procent
55	14	25,45

Tabell 6 visar skälen som angivits för beslut om förlängd utredningstid i ungdomsgruppen fattade under 1 januari till 31 oktober 2020.

Tabell 6. Skäl för beslut om förlängd utredningstid, *ungdomsgruppen* 1 januari till 31 oktober 2020. Totalt 14 beslut.

Angivna skäl	Antal	Andel i procent
<i>Avvaktan polisutredning</i>	5	35,71
<i>Avvaktan SIP möte</i>	1	7,14
<i>Avvaktan BUP utredning</i>	1	7,14
<i>Ny inkommen information som kan påverka bedömningen</i>	5	35,71
<i>Tillräcklig information har ej kunnat inhämtas under utredningstiden</i>	1	7,14
<i>Angivna skäl saknas</i>	1	7,14

Diskussion/analys

Resultatet av granskningen visar att det i hög grad saknas beslut om förlängd utredningstid både i barn- och ungdomsgruppen. I barngruppen har endast 13,24 % av de utredningar som pågått längre än fyra månader ett förlängningsbeslut och i ungdomsgruppen är motsvarande siffra 25,45 %. En tolkning av resultatet är att de utredningar som pågått längre än fyra månader som inte har ett beslut om förlängd utredningstid saknar giltiga skäl för ett sådant beslut. Att förlänga utredningstiden är enligt lagstiftaren ett beslut som ska användas restriktivt och i enskilda fall. I förarbeten till socialtjänstlagen, Prop. 1996/97:124 s. 180, framkommer att en utredning endast får förlängas om det finns särskilda skäl. En förlängning av utredningstiden kan bli aktuell i sådana fall då t.ex. en barnpsykiatrisk utredning eller en polisutredning i ett fall av övergrepp mot barn, inte kan slutföras inom den föreskrivna tiden. I ett utlåtande från Justitieombudsmannen, JO 2018/19 s. 498, framhålls att socialnämnden i undantagsfall kan fatta beslut om att förlänga utredningstiden. Som exempel framhålls att om det i slutet av en barnavårdsutredning framkommer nya uppgifter som kan påverka bedömningen finns det skäl att överväga om utredningstiden behöver förlängas. Således kan resultatet tolkas så att merparten av de utredningar som pågått längre än fyra månader och inte har förlängningsbeslut saknar giltiga skäl för förlängning. För resultat, diskussion och analys av barn- och ungdomsgruppens utredningstider hänvisas till egenkontroll om detta "Utredningstiden på avslutade utredningar enligt 11 kap. 1 § SoL gällande barn (ej faderskapsutredningar) på enheten för barn och unga". I vissa fall kan dock det vara så att det finns giltiga skäl till förlängning av utredningstiden, här är bristen att detta förts in och beslutats om.

Resultatet visar vidare att de ärenden där det tagits beslut om förlängd utredningstid i de allra flesta fall har giltiga skäl i enlighet med lagstiftarens intention. Två beslut i barngruppen och ett beslut i ungdomsgruppen saknar angivna skäl för förlängd utredningstid, i övrigt är skälen som angivits i linje med lagstiftningen.

Ledningsgruppen på enheten för barn och unga kommer kontinuerligt att följa upp utredningstider och förlängningsbeslut två gånger per termin under 2021. Ledningsgruppen ska genom dessa uppföljningar säkerställa att utredningstiderna hålls inom lagstadgad tid alternativt att beslut om förlängd utredningstid tas i de utredningar då det finns skäl för detta. Biträdande enhetschefer kommer också att informera och arbeta med sina respektive

arbetsgrupper gällande på vilka grunder en utredning kan förlängas så att det blir känt hos medarbetarna.

Rättssäker och säker verksamhet (A)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
Utredningstider (A2)	A.2.1.	Utredningstiden på avslutade utredningar enligt 11 kap. 1 § SoL gällande barn (ej faderskapsutredningar) på enheten för barn och unga.

Metod

På enheten för barn och unga har granskning genomförts i barn- och ungdomsgruppen avseende utredningstider på utredningar avslutade enligt 11 kap. 1 § SoL gällande barn och unga. Granskningen har gjorts på tidsperioden 1 januari till 31 oktober 2020. Faderskapsutredningar har exkluderats från granskningen.

Ett utdrag gjordes från Stockholm stads verksamhetssystem (Sociala system – Paraplyet) avseende utredningstider i både barn- och ungdomsgruppen och sammanställdes sedan i Excel uppdelat på de två olika arbetsgrupperna. Granskaren har valt att använda den tid som handläggaren själv registrerar i Paraplyet. Utredningstid anges i hela månader med undantag för ”under två veckor”, ”5-8 månader” samt ”längre än 8 månader”.

Under perioden 1 januari – 31 oktober 2020 har totalt 460 utredningar avslutats i barn- och ungdomsgruppen. Fördelning 313 stycken i barngruppen och 147 stycken i ungdomsgruppen. I resultatet presenteras hela tidsperioden samt även utdrag från två utvalda månader, april och oktober, för att kunna göra en jämförelse och se eventuella skillnader mellan vår och höst.

Resultat - Barngruppen

Tabell 1 och 2 visar resultatet för utredningstiderna i barngruppen (totalt 313 utredningar) avslutade från **1 januari till 31 oktober**.

Tabell 1. Utredningstid *barngruppen* 1 januari till 31 oktober 2020, tot. 313 stycken.

Utredningstid	Antal	Andel i procent
<i>Kortare än 2 veckor</i>	6	1,92
<i>1 månad</i>	2	0,64
<i>2 månader</i>	16	5,11
<i>3 månader</i>	40	12,78
<i>4 månader</i>	181	57,83
<i>5-8 månader</i>	68	21,73
<i>Längre än 8 månader</i>	0	0

Tabell 2. Utredningstid *barngruppen* 1 januari till 31 oktober 2020, tot. 313 stycken.

Utredningstid	Antal	Andel i procent
<i>4 månader och lägre</i>	245	78,27
<i>Över 4 månader</i>	68	21,73

Tabell 3 och 4 visar resultatet för utredningstiderna i barngruppen avseende utredningar avslutade under **april 2020** (totalt 22 utredningar).

Tabell 3. Utredningstid *barngruppen* april 2020, totalt 22 avslutade utredningar

Utredningstid	Antal	Andel i procent
<i>Kortare än 2 veckor</i>	0	0
<i>1 månad</i>	0	0
<i>2 månader</i>	0	0
<i>3 månader</i>	2	9
<i>4 månader</i>	10	45
<i>5-8 månader</i>	10	45
<i>Längre än 8 månader</i>	0	0

Tabell 4. Utredningstid *barngruppen* april 2020, totalt 22 avslutade utredningar

Utredningstid	Antal	Andel i procent
<i>4 månader och lägre</i>	12	54,55
<i>Över 4 månader</i>	10	45,45

Tabell 5 och 6 visar resultatet för utredningstiderna i barngruppen avseende utredningar avslutade under **oktober 2020** (totalt 47 utredningar).

Tabell 5. Utredningstid *barngruppen* oktober 2020, totalt 47 avslutade utredningar.

Utredningstid	Antal	Andel i procent
<i>Kortare än 2 veckor</i>	0	0
<i>1 månad</i>	0	0
<i>2 månader</i>	7	14,89
<i>3 månader</i>	10	21,28
<i>4 månader</i>	23	48,94
<i>5-8 månader</i>	7	14,89
<i>Längre än 8 månader</i>	0	0

Tabell 6. Utredningstid *barngruppen* oktober 2020, totalt 47 avslutade utredningar.

Utredningstid	Antal	Andel i procent
<i>4 månader och lägre</i>	40	85,11
<i>Över 4 månader</i>	7	14,89

Resultat - Ungdomsgruppen

Tabell 7 och 8 visar resultatet för utredningstiderna i ungdomsgruppen (totalt 147 utredningar) avslutade från **1 januari till 31 oktober**.

Tabell 7. Utredningstid *ungdomsgruppen* 1 januari till 31 oktober 2020, tot. 147 stycken.

Utredningstid	Antal	Procent
<i>Kortare än 2 veckor</i>	8	5,44
<i>1 månad</i>	8	5,44
<i>2 månader</i>	11	7,48
<i>3 månader</i>	9	6,12
<i>4 månader</i>	56	38,10
<i>5-8 månader</i>	53	36,05
<i>Längre än 8 månader</i>	2	1,36

Tabell 8. Utredningstid *ungdomsgruppen* 1 januari till 31 oktober 2020, tot. 147 stycken.

Utredningstid	Antal	Procent
<i>4 månader och lägre</i>	92	62,59
<i>Över 4 månader</i>	55	37,41

Tabell 9 och 10 visar resultatet för utredningstiderna i ungdomsgruppen avseende utredningar avslutade under **april 2020** (totalt 9 utredningar).

Tabell 9. Utredningstid *ungdomsgruppen* april 2020, totalt 9 avslutade utredningar.

Utredningstid	Antal	Procent
Kortare än 2 veckor	2	22,22
1 månad	1	11,11
2 månader	0	0
3 månader	0	0
4 månader	1	11,11
5-8 månader	5	55,56
Längre än 8 månader	0	0

Tabell 10. Utredningstid *ungdomsgruppen* april 2020, totalt 9 avslutade utredningar.

Utredningstid	Antal	Andel i procent
4 månader och lägre	4	44,44
Över 4 månader	5	55,56

Tabell 11 och 12 visar resultatet för utredningstiderna i ungdomsgruppen avseende utredningar avslutade under **oktober 2020** (totalt 24 utredningar).

Tabell 11. Utredningstid *ungdomsgruppen* oktober 2020, totalt 24 avslutade utredningar.

Utredningstid	Antal	Procent
Kortare än 2 veckor	2	8,33
1 månad	2	8,33
2 månader	0	0
3 månader	2	8,33
4 månader	3	12,50
5-8 månader	12	50
Längre än 8 månader	3	12,50

Tabell 12. Utredningstid *ungdomsgruppen* oktober 2020, totalt 24 avslutade utredningar.

Utredningstid	Antal	Andel i procent
4 månader och lägre	9	37,50
Över 4 månader	15	62,50

Diskussion/analys

Resultatet av granskningen visar utredningstiderna i barn- och ungdomsgruppen för utredningar som avslutats under granskningsperioden 1 januari till 31 oktober 2020. Resultatet tar inte hänsyn till om det finns giltiga skäl samt beslut om förlängning av utredningen. Det ska dock framhållas att beslut om att förlänga en utredning ska enligt lagstiftaren användas restriktivt. I förarbeten till socialtjänstlagen, Prop. 1996/97:124 s. 180, framkommer att en utredning endast får förlängas om det finns särskilda skäl. I ett utlåtande från Justitieombudsmannen, JO 2018/19 s. 498, framhålls att socialnämnden i undantagsfall kan fatta beslut om att förlänga utredningstiden. Som exempel framhålls att om det i slutet av en barnavårdsutredning framkommer nya uppgifter som kan påverka bedömningen finns det skäl att överväga om utredningstiden behöver förlängas. Således kan en utredning förlängas endast under vissa omständigheter och beslut om detta ska fattas restriktivt. Huvudregeln är att en utredning rörande barn och unga skall avslutas inom den lagstadgade tiden om maximalt fyra månader.

Resultatet visar att utredningstiderna i flera fall överskridit den lagstadgade tiden om maximalt fyra månader. Då det handlar om en stor del av utredningarna i både barn- och ungdomsgruppen torde flera utredningar sakna giltiga skäl för förlängning. Resultatet visar också på en skillnad mellan barn- och ungdomsgruppens utredningstider. I ungdomsgruppen påvisas en relativt stor andel utredningar som överskridit fyra månader. I barngruppen är andelen utredningar som inte slutförts inom fyra månader mindre. Sett över hela granskningsperioden har 21,73 % av utredningarna i barngruppen samt 37,41 % av utredningarna i ungdomsgruppen överskridit fyra månader. Dessa siffror visar alltså att var femte utredning i barngruppen och var tredje utredning i ungdomsgruppen överskrider den lagstadgade tiden. Resultatet visar därmed att utredningstiderna i stor omfattning inte hålls i enlighet med lagstiftarens intention.

Resultatet visar på en skillnad mellan vår och höst i barngruppen, både i antal avslutade utredningar och i utredningstider. Under april 2020 avslutades 22 utredningar, medan det i oktober 2020 avslutades 47 utredningar, vilket är mer än dubbelt så många. Andelen utredningar som överskred fyra månader minskade markant från vår till höst. I april 2020 överskrider 45,45 % av utredningarna den lagstadgade tiden medan andelen i oktober är 14,89 %. En slutsats som torde kunna dras från detta är att den totala siffran av utredningar som överskrider fyra månader,

21,73 %, har sin tyngdpunkt i att utredningarna försenades främst under den första halvan av granskningsperioden. Barngruppens utredningstider har således förbättrats markant mot slutet av granskningsperioden.

Resultatet gällande utredningstider i barngruppen kan tolkas utifrån flera aspekter. En aspekt är pandemin i form viruset Covid -19. I februari kommer viruset till Sverige och från och med mars drabbas hela samhället med anledning av ett flertal restriktioner och anpassningar för befolkningen. Pandemin har påverkat hela samhället på ett omfattande sätt och så även socialtjänstens verksamhet. Under året har samhället lärt sig mer och mer att anpassa sig till virusets spridning. Den initiala ovissheten har minskat och verksamheter inkluderat enheten för barn och unga får under hösten ha ansetts fungera bättre jämfört med våren. Resultatet för barngruppens utredningstider torde till viss del ha en koppling till pandemins påverkan på verksamheten. Resultatet visar att antalet avslutade utredningar ökar och utredningstiderna förbättrats markant från vår till höst avseende barngruppen.

En annan aspekt är att inflödet av nya ärenden till barngruppen varit ojämnt under granskningsperioden. Under april till juni hade barngruppen ett ovanligt högt inflöde av nya ärenden. Under juli till september minskade inflödet till "normal" nivå för att återigen öka under oktober. Ett högt inflöde av nya utredningar i kombination med en stor sjukfrånvaro bland handläggarna under mars till maj skapade en ansträngd arbetssituation för handläggarna som var i tjänst. När inflödet av nya utredningar ökar påverkas handläggarnas möjlighet att slutföra utredningarna inom rätt tid. Detta på grund av att nya utredningar ofta är förenade med akuta eller åtminstone prioriterade skydds- och behovsbedömningar. Ett högt inflöde skapar dessutom en högre arbetsbelastning för handläggarna och biträdande enhetschef vilket i sin tur leder till ett konstant arbete av prioriteringar. Detta särskilt då arbetsgruppen även hade en stor sjukfrånvaro. Detta innebär i praktiken att vissa arbetsuppgifter som inte bedöms vara av kritisk karaktär nedprioriteras. En sådan arbetsuppgift kan vara att slutföra en utredning som ska avslutas utan insats eller inte slutföra en utredning som i praktiken är kommunicerad muntligt och insats är tillsatt. Alternativt en utredning där den inledande utredningstiden visat att barnet inte är i akut behov av insatser från socialtjänsten riskerar att nedprioriteras för mer kritiska ärenden. Ytterligare en aspekt är att barngruppens biträdande enhetschef avslutade sin anställning och blev sjukskriven under uppsägningstiden vilket medförde att barngruppen stod utan ordinarie arbetsledare från början av sommaren fram till slutet av

oktober. Biträdande enhetschef för familjevård och kontaktverksamhet klev in som arbetsledare under denna period och hade således ansvar för två arbetsgrupper. Som åtgärd för att stoppa den negativa utvecklingen av försenade utredningar och hög arbetsbelastning i barngruppen anställdes en konsult från bemanningsföretag i augusti. Konsulten har arbetat kvar under hela granskningsperioden. Ytterligare åtgärder var att det anställdes en medarbetare på visstidsanställning för att skriftligt sammanställa utredningar i barngruppen från juli till oktober. Även Stockholm stads förstärkningsteam stöttade arbetsgruppen med skrivhjälp under två veckor i augusti. Således förbättrades resultatet avseende antalet utredningar som slutförts inom rätt tid mot slutet av granskningsperioden.

Ungdomsgruppens resultat för utredningstider visar ett skilt resultat från barngruppen i det avseendet att det inte går att se samma mönster avseende utredningstiderna. När resultatet avseende utredningstider jämförs mellan april och oktober framkommer det att utredningar som avslutas inom rätt tid minskar från april till oktober, tvärt emot barngruppens resultat som avsevärt förbättrar sina utredningstider. I april slutfördes 44,44 % av ungdomsgruppens utredningar inom rätt tid medan endast 37,5 % av utredningarna slutfördes inom rätt tid i oktober. Detta betyder att utredningstiderna försämrats mellan de två jämförda tidsperioderna. Resultatet i ungdomsgruppen sett i sin helhet över hela granskningsperioden visar ett svagt resultat avseende att hålla den lagstadgade utredningstiden om maximalt fyra månader. Dock överensstämmer ungdomsgruppens resultat med barngruppen i den aspekten att fler utredningar slutförs under oktober jämfört med april. I april slutförs endast 9 utredningar, medan resultatet i oktober är 24 utredningar. Detta är en ökning med nästan det tredubbla.

Ungdomsgruppen har liksom barngruppen påverkats negativt av pandemin utifrån att verksamheten behövde anta flera anpassningar. Gruppen har haft en viss sjukfrånvaro mot bakgrund av Covid -19 men framförallt en hög sjukfrånvaro under hela granskningsperioden som inte är kopplad till pandemin. Sjukfrånvaro i kombination med ett par vakanta tjänster under sommaren har påverkat gruppens arbetsbelastning negativt och har med största sannolikhet bidragit till de långa utredningstiderna. När ett par medarbetare i en grupp om totalt åtta socialsekreterare blir sjukskrivna i omgångar påverkar det handläggarnas arbetsbelastning negativt och bidrar till att utredningar inte slutförs inom rätt tid.

En ytterligare aspekt som sannolikt påverkat utredningstiderna är att tjänsten som biträdande enhetschef i ungdomsgruppen var vakant under januari till april. En av socialsekreterarna i gruppen agerade under en period tillförordnad biträdande enhetschef och även enhetschef fick kliva på rollen som arbetsledare under en viss period. Ny ordinarie biträdande enhetschef påbörjade sin tjänst i slutet av april. Att sakna ordinarie arbetsledare torde ha påverkat ungdomsgruppen negativt i flera avseenden. Verksamheten kan lättare bli akutstyrd och således kan utredningstiderna påverkas i negativt riktning.

Sammanfattningsvis har hög sjukfrånvaro och personalomsättning lett till personalbrist på enheten som påverkat utredningstiderna negativt.

Ytterligare en faktor som påverkat ungdomsgruppens svaga resultat avseende utredningstiderna handlar om inkommande orosanmälningar i pågående utredningar eller insatser. Ungdomsgruppen hanterar varje vecka ett stort antal inkommande orosanmälningar som behöver skyddsbedömmas inom 24 timmar för att därefter handläggas skyndsamt och slutföras inom två veckor. Hantering av inkommande orosanmälningar blir därmed alltid en prioriterad arbetsuppgift vilket nedprioriterar andra arbetsuppgifter. Granskaren vill framhålla ett liknande resonemang som vid barngruppens höga inflöde av nya utredningar. När orosanmälningar inkommer så är det ofta förenat med akuta eller åtminstone prioriterade skydds- och behovsbedömningar. Detta leder i sin tur till att arbetsuppgifter behöver prioriteras. Detta innebär i praktiken att vissa arbetsuppgifter som inte bedöms vara av kritisk karaktär nedprioriteras. En sådan arbetsuppgift kan vara att slutföra en utredning som ska avslutas utan insats eller inte slutföra en utredning som i praktiken är kommunicerad muntligt och insats är tillsatt. Alternativt en utredning där den inledande utredningstiden visat att ungdomen inte är i behov av akuta insatser från socialtjänsten riskerar att nedprioriteras för mer kritiska ärenden.

Som åtgärd för att minska arbetsbelastningen på handläggarna i ungdomsgruppen tillsattes följande åtgärder under granskningsperioden. Under sommaren anställdes två vikarier som arbetade under hela semesterperioden och under oktober månad anställdes en medarbetare på visstidsanställning för att skriftligt sammanställa utredningar. Det ska dock också framhållas att under november 2020 tillsattes en socionomkonsult från bemanningsföretag till ungdomsgruppen för att avhjälpa situationen

och minska arbetsbelastningen för de ordinarie handläggarna. Aktuell egenkontroll visar dock att åtgärderna inte varit tillräckliga för att minska arbetsbelastningen i tillräcklig utsträckning för att utredningar skall kunna slutföras inom rätt tid. Ledningsgruppen på enheten för barn och unga kommer kontinuerligt att följa upp arbetsbelastningen inklusive utredningstider två gånger per termin under 2021. Detta för att ha uppsikt över situationen och kunna tillsätta åtgärder vid behov. Ledningsgruppen ska genom dessa uppföljningar säkerställa att utredningstiderna hålls inom lagstadgad tid då detta är en tydlig indikator hur arbetsbelastningen ser ut i en arbetsgrupp.

Rättssäker och säker verksamhet (A)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
Utredningstider (A2)	A.2.2.	Aktgranskning (Barn/Ungdom): Stickprov Vid utredningar längre än 4 månader - finns förlängningsbeslut (och vilka är skälen till förlängning).

Metod

På enheten för barn och unga har granskning genomförts i barn- och ungdomsgruppen avseende utredningar som överstigit den lagstadgade utredningstiden om maximalt fyra månader.

Granskningen avser att påvisa om de utredningar som överstiger fyra månader har beslut om förlängning av utredningstiden, samt vilka skäl som i så fall angetts för beslutet. Granskningen har gjorts på tidsperioden 1 januari till 31 oktober 2020.

Faderskapsutredningar har exkluderats från granskningen.

Ett utdrag gjordes från Stockholm stads verksamhetssystem (Sociala system – Paraplyet) avseende utredningstider i både barn- och ungdomsgruppen och sammanställdes i Excel uppdelat på de två olika arbetsgrupperna. Granskaren har valt att använda den tid som handläggaren själv registrerar i Paraplyet. Utredningstid anges i hela månader med undantag för ”under två veckor”, ”5-8 månader” samt ”längre än 8 månader”. Därefter gjordes ett utdrag avseende beslut om förlängning av utredningstid för både barn- och ungdomsgruppen och sammanställdes i Excel. I de ärenden där beslut fattats om förlängning av utredningstiden genomlästes beslutsformulering och motivering för att undersöka vilka skäl som ligger till grund för beslutet. De skäl som identifierades var: ”Avvaktan av polisutredning gällande brott mot barn”, ”avvaktan av möte gällande samordnad individuell plan (SIP)”, ”avvaktan av utredning hos Barn- och ungdomspsykiatri (BUP)”, ”ny inkommen information som kan påverka bedömningen av barnets behov av

stöd och/eller skydd”, ”att tillräcklig information ej har kunnat inhämtas under ordinarie utredningstid för att kunna göra en bedömning av den unges behov av stöd och/eller skydd”. I vissa fall saknades angivna skäl helt.

Under perioden 1 januari till 31 oktober 2020 har totalt 460 utredningar avslutats i barn- och ungdomsgruppen. Fördelning 313 utredningar i barngruppen och 147 utredningar i ungdomsgruppen.

Resultat

Tabell 1 och 2 visar resultatet för barngruppen. Tabell 1 visar utredningstiderna i barngruppen för utredningar som avslutats under 1 januari till 31 oktober 2020. Tabell 2 visar hur många utredningar som överstigit fyra månader och som har ett beslut om förlängning av utredningstiden.

Tabell 1. Utredningstid *barngruppen* 1 januari till 31 oktober 2020, tot. 313 stycken.

Utredningstid	Antal	Andel i procent
4 månader och lägre	245	78,27
Över 4 månader	68	21,73

Tabell 2. Förlängningsbeslut *barngruppen* 1 januari till 31 oktober 2020.

Antal utredningar längre än 4 månader	Antal förlängningsbeslut	Utredningar som pågått längre än fyra månader med förlängningsbeslut i procent
68	9	13,24

Tabell 3 visar skälen som angivits för beslut om förlängd utredningstid i barngruppen fattade under 1 januari till 31 oktober 2020.

Tabell 3. Skäl för beslut om förlängd utredningstid, *barngruppen* 1 januari till 31 oktober 2020. Totalt 9 beslut.

Angivna skäl	Antal	Andel i procent
Avvaktan polisutredning	5	55,56
Avvaktan SIP möte	0	0
Avvaktan BUP utredning	0	0
Ny inkommen information som kan påverka bedömningen	2	22,22
Tillräcklig information har ej kunnat inhämtas under utredningstiden	0	0
Angivna skäl saknas	2	22,22

Tabell 4 och 5 visar resultatet för ungdomsgruppen. Tabell 4 visar utredningstiderna i ungdomsgruppen för utredningar som avslutats under 1 januari till 31 oktober 2020. Tabell 5 visar hur många utredningar som överstigit fyra månader och som har ett beslut om förlängning av utredningstiden.

Tabell 4. Utredningstid *ungdomsgruppen* 1 januari till 31 oktober 2020, tot. 147 stycken.

Utredningstid	Antal	Procent
4 månader och lägre	92	62,59
Över 4 månader	55	37,41

Tabell 5. Förlängningsbeslut *ungdomsgruppen* 1 januari till 31 oktober 2020.

Antal utredningar längre än 4 månader	Antal förlängningsbeslut	Utredningar som pågått längre än fyra månader med förlängningsbeslut i procent
55	14	25,45

Tabell 6 visar skälen som angivits för beslut om förlängd utredningstid i ungdomsgruppen fattade under 1 januari till 31 oktober 2020.

Tabell 6. Skäl för beslut om förlängd utredningstid, *ungdomsgruppen* 1 januari till 31 oktober 2020. Totalt 14 beslut.

Angivna skäl	Antal	Andel i procent
<i>Avvaktan polisutredning</i>	5	35,71
<i>Avvaktan SIP möte</i>	1	7,14
<i>Avvaktan BUP utredning</i>	1	7,14
<i>Ny inkommen information som kan påverka bedömningen</i>	5	35,71
<i>Tillräcklig information har ej kunnat inhämtas under utredningstiden</i>	1	7,14
<i>Angivna skäl saknas</i>	1	7,14

Diskussion/analys

Resultatet av granskningen visar att det i hög grad saknas beslut om förlängd utredningstid både i barn- och ungdomsgruppen. I barngruppen har endast 13,24 % av de utredningar som pågått längre än fyra månader ett förlängningsbeslut och i ungdomsgruppen är motsvarande siffra 25,45 %. En tolkning av resultatet är att de utredningar som pågått längre än fyra månader som inte har ett beslut om förlängd utredningstid saknar giltiga skäl för ett sådant beslut. Att förlänga utredningstiden är enligt lagstiftaren ett beslut som ska användas restriktivt och i enskilda fall. I förarbeten till socialtjänstlagen, Prop. 1996/97:124 s. 180, framkommer att en utredning endast får förlängas om det finns särskilda skäl. En förlängning av utredningstiden kan bli aktuell i sådana fall då t.ex. en barnpsykiatrisk utredning eller en polisutredning i ett fall av övergrepp mot barn, inte kan slutföras inom den föreskrivna tiden. I ett utlåtande från Justitieombudsmannen, JO 2018/19 s. 498, framhålls att socialnämnden i undantagsfall kan fatta beslut om att förlänga utredningstiden. Som exempel framhålls att om det i slutet av en barnavårdsutredning framkommer nya uppgifter som kan påverka bedömningen finns det skäl att överväga om utredningstiden behöver förlängas. Således kan resultatet tolkas så att merparten av de utredningar som pågått längre än fyra månader och inte har förlängningsbeslut saknar giltiga skäl för förlängning. För resultat, diskussion och analys av barn- och ungdomsgruppens utredningstider hänvisas till egenkontroll om detta "Utredningstiden på avslutade utredningar enligt 11 kap. 1 § SoL gällande barn (ej faderskapsutredningar) på enheten för barn och unga". I vissa fall kan dock det vara så att det finns giltiga skäl till förlängning av utredningstiden, här är bristen att detta förts in och beslutats om.

Resultatet visar vidare att de ärenden där det tagits beslut om förlängd utredningstid i de allra flesta fall har giltiga skäl i enlighet med lagstiftarens intention. Två beslut i barngruppen och ett beslut i ungdomsgruppen saknar angivna skäl för förlängd utredningstid, i övrigt är skälen som angivits i linje med lagstiftningen.

Ledningsgruppen på enheten för barn och unga kommer kontinuerligt att följa upp utredningstider och förlängningsbeslut två gånger per termin under 2021. Ledningsgruppen ska genom dessa uppföljningar säkerställa att utredningstiderna hålls inom lagstadgad tid alternativt att beslut om förlängd utredningstid tas i de utredningar då det finns skäl för detta. Biträdande enhetschefer kommer också att informera och arbeta med sina respektive

arbetsgrupper gällande på vilka grunder en utredning kan förlängas så att det blir känt hos medarbetarna.

Rättssäker och säker verksamhet (A)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
God kvalitet i dokumentationen (A1)	A.1.1.	Aktgranskning (Barn/Ungdom): Vid anmälan/aktualisering - stickprov huruvida en skyddsbedömning gjorts på barnet/den unge.

Metod

Mottaget för barn och unga tar emot orosanmälningar rörande barn tom 18 år. När en sådan är mottagen görs en förhandsbedömning för att komma fram till huruvida utredning enligt Socialtjänstlagen 11:1 ska inledas eller ej. I samband med att orosanmälan görs ska handläggare på mottaget göra en skyddsbedömning i syfte att bedöma om det finns ett akut skyddsbehov eller ej.

Samtliga förhandsbedömningar förvaras i fysiska pärmar i arkiv under tre år. Urvalet som har gjorts i denna internkontroll härrör 20 % av inkomna orosanmälningar som mottaget hanterat under oktober månad innevarande år. Av dessa hade samtliga (100 %) gjorda skyddsbedömningar.

Resultat

Samtliga förhandsbedömningar förvaras i fysiska pärmar i arkiv under tre år. Urvalet som har gjorts i denna internkontroll härrör 20 % av inkomna orosanmälningar som mottaget hanterat under oktober månad innevarande år. Av dessa hade samtliga (100 %) gjorda skyddsbedömningar.

Diskussion/analys

I denna mätning har endast kontroll gjorts huruvida skyddsbedömning är gjord eller ej. Det man skulle kunna utveckla är att titta på hur skyddsbedömningarna är gjorda och om det är möjligt att mäta kvalitén i bedömningarna. När en bedömning som sträcker sig över tid räcker det inte med att göra en

skyddsbedömning görs utan då behöver den utvecklas och formuleras som en skyddsplanering.

Rättssäker och säker verksamhet (A)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
God kvalitet i dokumentationen (A1)	A.1.2.	Aktgranskning (EKB inom barn/ungdom) Andel barn där genomförandeplan upprättats samt andel genomförandeplaner där personliga utgifter beaktats (DEL 1).

Metod

Under perioden 1 januari-31 oktober 2020 har totalt 22 ensamkommande barn, på enheten för barn och unga, varit aktuella genom placering på särskilda boenden såsom HVB eller stödboende. Samtliga av dessa ärenden har granskats manuellt genom Stockholm stads verksamhetssystem (Sociala system – Paraplyet) för att få svar på andel barn där genomförandeplan upprättats samt andel genomförandeplaner där personliga utgifter beaktats. Endast den digitala akten har granskats vilket medför att det kan finnas genomförandeplaner i den fysiska akten som inte importerats i den digitala akten. Ensamkommande barn som är placerade i jour- eller familjehem inkluderas inte i granskningen.

Resultat

Tabell 1 och 2 visar resultatet för de totalt 22 ensamkommande barn som varit placerade i särskilda boenden under granskningsperioden. Tabellen visar den totala andelen med upprättade genomförandeplaner samt fördelat på kön.

Tabell 1. Andel med upprättade genomförandeplaner.

Totalt antal barn placerade i särskilda boenden	Andel upprättade genomförandeplaner
22	3 (13,64%)

Tabell 2. Andel med upprättade genomförandeplaner fördelat på kön.

Kön	Antal barn placerade i särskilda boenden	Andel upprättade genomförandeplaner
Flickor	4	0 (0 %)
Pojkar	18	3 (16,67%)

Tabell 3 visar resultatet av andelen genomförandeplaner där personliga utgifter beaktats.

Tabell 3. Andel genomförandeplaner där personliga utgifter beaktats.

Antal barn placerade i särskilda boenden	Andel upprättade genomförandeplaner där personliga utgifter beaktats
22	0 (0 %)

Diskussion/analys

Granskningen visar att det saknas upprättade genomförandeplaner i den digitala akten i nästan samtliga fall. Dock visar granskningen att vårdplaner är upprättade i samtliga ärenden utom ett. Anledningen till att genomförandeplaner inte har upprättats i så många fall torde ha följande orsaker. En genomförandeplan är en konkretisering av vårdplanen och utgår således från vårdplanens innehåll. Handläggare kan mot bakgrund av hög arbetsbelastning ha gjort en prioritering i sina arbetsuppgifter och därmed prioriterat att upprätta en vårdplan, vilket är det primära vid en dygnet-runt placering. Handläggare kan även ha mottagit en genomförandeplan från vårdgivaren och inte importerat denna i den digitala akten utan endast lagt dokumentet i den fysiska akten. Ytterligare en förklaring kan vara att handläggare saknat kunskap om att även en genomförandeplan ska upprättas som ett komplement till vårdplanen.

Eftersom genomförandeplaner saknas i en övervägande del av ärendena så har heller inte personliga utgifter beaktats i dessa. Resultatet visar således att personliga utgifter inte har beaktats i genomförandeplaner där ensamkommande barn varit placerade i särskilda boenden. Uppgifter om hur personliga utgifter har beaktats kan ha dokumenterats i journal och genom övriga biståndsbeslut där ensamkommande barn beviljats bistånd för personliga utgifter.

Granskaren vill påtala att det saknas stadsgemensamma riktlinjer avseende belopp eller vilka typer av personliga utgifter de

ensamkommande barnen har rätt till. Det saknas även riktlinjer kring hur personliga utgifter ska redovisas och följas upp för ensamkommande barn. Under granskningen ställdes frågan centralt i Stockholm stad och i EKB-nätverk om hur andra stadsdelar hanterar frågan med personliga utgifter för ensamkommande barn. Det framkom att vissa stadsdelar hittat egna lösningar på hur personliga utgifter ska handläggas och dokumenteras exempelvis har vissa tagit fram en bilaga till vårdgivaravtalet med uppgifter om personliga utgifter.

Under granskningen framkom att den 31 oktober 2020 var endast 7 av 22 ensamkommande unga fortfarande aktuella på enheten för barn och unga. Resterande unga hade fyllt 20 år och merparten flyttat till SHIS och avslutats på enheten.

Utifrån resultatet av egenkontrollen har följande åtgärder vidtagits under december 2020 på enheten för barn och unga. Rutin har tagits fram för ensamkommande barn avseende upprättande av genomförandeplan med beaktan av personliga utgifter. Rutinens syfte är att skapa en försäkran om att ensamkommande barn placerade i särskilda boenden skall ha likvärdig tillgång till ersättning för personliga utgifter som andra placerade barn och unga. Syftet med rutinen är vidare att säkerställa att individen följs upp på ett systematiskt sätt och att personliga utgifter beaktas vid dessa uppföljningar. Ensamkommande barn med placering i särskilt boende skall ha en genomförandeplan där personliga utgifter särskilt redovisas. Rutin har även tagits fram för digitalisering av samtliga dokument och inkommen information gällande alla ärenden på enheten för barn och unga. All information i ett ärende, inklusive samtliga dokument såsom genomförandeplan, skall finnas i den digitala akten.

Rättssäker och säker verksamhet (A)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
God kvalitet i Dokumentation (A1)	A.1.2.	Andel ensamkommande barn där individuppföljning skett systematiskt samt andel uppföljningar som beaktat personliga utgifter (DEL 2).

Metod

Under perioden 1 januari-31 oktober 2020 har totalt 22 ensamkommande barn, på enheten för barn och unga, varit aktuella genom placering på särskilda boenden såsom HVB eller stödboende. Samtliga av dessa ärenden har granskats manuellt genom Stockholm stads verksamhetssystem (Sociala system – Paraplyet). Detta för att få svar på andel barn där individuppföljning skett systematiskt samt andel uppföljningar som beaktat personliga utgifter. Begreppet systematisk individuppföljning kan tolkas på olika sätt och inbegripa olika moment för att anses som systematisk. I nuvarande granskning har granskaren valt att bestämma systematisk individuppföljning till ärenden där det genomförts ett övervägande av vården samt beslut från social delegation om fortsatt vård eller i vissa fall journalanteckningar där det framgår att uppföljning gjorts. Ensamkommande barn som varit placerade i jour- eller familjehem inkluderas inte i granskningen.

Resultat

Tabell 1 och 2 visar resultatet för de totalt 22 ensamkommande barn som varit placerade i särskilda boenden under granskningsperioden. Tabellerna visar både den totala andelen där individuppföljning skett systematiskt samt fördelat på kön.

Tabell 1. Total andel där systematisk individuppföljning skett.

Totalt antal barn placerade i särskilda boenden	Andel systematiska individuppföljningar
22	18 (82 %)

Tabell 2. Andel där systematisk individuppföljning skett fördelat på kön.

Kön	Antal barn placerade i särskilda boenden	Andel systematiska individuppföljningar
Flickor	4	3 (75 %)
Pojkar	18	15 (83 %)

Tabell 3 visar resultatet för de totalt 22 ensamkommande barn som varit placerade i särskilda boenden under granskningsperioden. Tabellen visar resultatet av andelen uppföljningar som beaktat personliga utgifter.

Tabell 3. Andel individuppföljningar där personliga utgifter beaktats.

Antal barn placerade i särskilda boenden	Andelen uppföljningar som beaktat personliga utgifter
22	0 (0 %)

Diskussion/analys

Hur uppföljning av barn placerade i dygnet-runt vård skall genomföras styrs av lag samt riktlinjer från Socialstyrelsen. Begreppet systematisk uppföljning torde därmed inbegripa att uppföljning görs i enlighet med strukturen för BBIC som bygger lag och gällande riktlinjer. Uppföljningen skall då beröra samtliga områden i vårdplan och genomförandeplan. I begreppet systematisk uppföljning ingår även att uppföljningar ska göras med ett kontinuerligt tidsintervall. I nuvarande granskning valdes dock följande indikatorer för att kontrollera om en systematisk uppföljning genomförts; Att vården har övervägts och beslut har tagits på social delegation om fortsatt vård och i vissa fall journalanteckningar där det framgår att uppföljning gjorts. Dessa tre indikatorer valdes för att avgränsa granskningen till konkret dokumentation som är mätbar. Diskussion kan föras huruvida resultatet därför blir missvisande till viss del då begreppet systematisk uppföljning i sin rätta bemärkelse skall inbegripa fler faktorer som inte har granskats i nuvarande kontroll.

Granskningen visar att uppföljning av ensamkommande barns vård skett i relativt hög utsträckning utifrån de indikatorer som mätts. I de fall uppföljning inte skett har följande orsaker kunnat påvisas. I två av fallen aktualiserades ärendena sent under granskningsperioden vilket betyder att uppföljning inte ska ha skett inom aktuell tidsperiod då utredning pågår. I ett av fallen saknades

uppföljning med anledning av att ärendet avslutats en kort tid efter aktualisering. Granskningen kan endast påvisa ett ärende där uppföljning inte genomförts och anledning till detta inte har kunnat klargöras.

Ledningsgruppen med enhetschef och biträdande enhetschefer på enheten för barn och unga vill framhålla följande i samband med nuvarande granskning. Det har funnits brister avseende uppföljningar av ensamkommande barn placerade i särskilda boenden. Uppföljningarna har inte skett på ett grundligt och systematiskt sätt enligt gällande riktlinjer och rutiner. Det som berörts i uppföljningarna har endast varit det allra nödvändigaste för att kunna lämna förslag till beslut till sociala delegationen om fortsatt vårdbehov. Anledningen till att systematiska uppföljningar enligt gällande rutiner och riktlinjer inte skett har följande orsaker. Under det första tertialet 2020 var tjänsten som biträdande enhetschef för ungdomsgruppen (där ensamkommande barn ingår) vakant. Under den perioden var även flera medarbetare sjukskrivna och därmed var arbetsbelastningen hög för resterande handläggare som var i tjänst. Ungdomsgruppen hade ett högt arbetstryck och blev därmed tvungna att prioritera akuta ärenden där unga kunde vara i behov av skydd. Detta innebar att ensamkommande barn med placering i särskilda boenden prioriterades ner. Under granskningsperioden var prioriteringen gällande ensamkommande barn framförallt att avsluta ett flertal ärenden då de unga fyllt eller fyllde 20 år under året, och skulle därmed inte längre vara aktuella på enheten för barn och unga. Den 31 oktober 2020 var endast 7 av 22 ensamkommande unga fortfarande aktuella på enheten för barn och unga.

Granskningen avseende andelen systematiska uppföljningar som beaktat personliga utgifter visar att det saknas i samtliga fall. Resultatet påvisar således att personliga utgifter inte beaktats vid någon uppföljning av ensamkommande barn med placering i särskilt boende. Granskaren vill påtala att det saknas stadsgemensamma riktlinjer avseende belopp eller vilka typer av personliga utgifter de ensamkommande barnen har rätt till. Det saknas även riktlinjer kring hur personliga utgifter ska redovisas och följas upp för ensamkommande barn. Under granskningen ställdes frågan centralt i Stockholm stad och i EKB-nätverk om hur andra stadsdelar hanterar frågan med personliga utgifter för ensamkommande barn. Det framkom att vissa stadsdelar hittat egna lösningar på hur personliga utgifter ska handläggas och dokumenteras exempelvis har vissa tagit fram en bilaga till vårdgivaravtalet med uppgifter om personliga utgifter.

Utifrån resultatet av egenkontrollen har följande åtgärder vidtagits under december 2020 på enheten för barn och unga. Rutin har tagits fram för ensamkommande barn avseende upprättande av genomförandeplan med beaktan av personliga utgifter. Rutinens syfte är att skapa en försäkran om att ensamkommande barn placerade i särskilda boenden skall ha likvärdig tillgång till ersättning för personliga utgifter som andra placerade barn och unga. Syftet med rutinen är vidare att säkerställa att individen följs upp på ett systematiskt sätt och att personliga utgifter beaktas vid dessa uppföljningar. Ensamkommande barn med placering i särskilt boende skall ha en genomförandeplan där personliga utgifter särskilt redovisas.

Delaktighet i frågor som rör det egna ärendet (E)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
Delaktighet i frågor som rör det egna ärendet (E1)	E.1.2.	Aktgranskning: Antal upprättade genomförandeplaner i pågående insats.

Metod

På enheten för barn och unga har granskning genomförts i barn-, ungdom- och familjevårdsgruppen avseende genomförandeplaner i pågående insatser. Granskningen har gjorts på tidsperioden 1 januari till 31 oktober 2020. De ärenden som valdes ut för granskning var samtliga ärenden med insatser avseende dygnet-runt-vård för barn och ungdomar. Ensamkommande barn med placering i särskilda boenden t.ex. HVB eller stödboende har exkluderats från denna granskning då de ärendena har granskats i en helt egen del av årets egenkontroller.

Samtliga barn och ungdomar som är placerade och vårdas i dygnet-runt-vård sammanställs kontinuerligt i en gemensam Excelfil på enheten. Utifrån den filen identifierades samtliga ärenden som varit aktuella under granskningsperioden 1 januari till 31 oktober 2020. Biträdande enhetschef för respektive arbetsgrupp: barn-, ungdom-, och familjevård tog ansvar för att granska samtliga ärenden manuellt i Stockholm stads verksamhetssystem (Sociala system – Paraplyet). I vissa fall delegerades ansvaret från biträdande enhetschef till handläggarna och i vissa fall var det biträdande enhetschef eller enhetschef som granskade ärendena i dokumentationssystemet. Samtlig information återkopplades sedan till granskaren. Utifrån dessa uppgifter sammanställdes resultatet.

Granskaren har valt att räkna varje placering som ett ärende. Det betyder att om den unge varit placerad hos två olika vårdgivare under granskningsperioden räknas det som två ärenden. Detta då det ska finnas en vård- och genomförandeplan för varje aktuell placering och vårdform.

Resultat

Tabell 1 visar resultatet för de sju barn som varit aktuella endast i barngruppen under granskningsperioden. Resultatet för de barn som överflyttats till familjevårdsgruppen efter placering i familjehem visas i tabell 3.

Tabell 1. Andel med upprättade genomförandeplaner, *barngruppen*.

Antal barn med insats i form av dygnet-runt-vård	Andel upprättade genomförandeplaner
Barngruppen	
7	2 (28,57%)

Tabell 2 visar resultatet för de totalt 26 ungdomar som haft insats i form av dygnet-runt-vård endast i ungdomsgruppen under granskningsperioden. Resultatet för de ungdomar som överflyttats till familjevårdsgruppen efter placering i familjehem visas i tabell 3.

Tabell 2. Andel med upprättade genomförandeplaner, *ungdomsgruppen*.

Antal barn med insats i form av dygnet-runt-vård	Andel upprättade genomförandeplaner
Ungdomsgruppen	
26	2 (7,69 %)

Tabell 3 visar resultatet för de totalt 59 barn som haft insats i form av dygnet-runt-vård i familjevårdsgruppen under granskningsperioden. Tabellen visar andelen med upprättade genomförandeplaner uppdelat i två kategorier; Familjehemsplacerade barn remitterade från utredningsgruppen som placerats i familjehem med anledning av sociala skäl och/eller bristande hemförhållanden samt familjehemsplacerade ensamkommande barn. Tabell 4 visar den totala andelen familjehemsplacerade barn och andel upprättade genomförandeplaner.

Tabell 3. Andel med upprättade genomförandeplaner, *familjevårdsgruppen*

Barn och unga med insats i form av dygnet-runt-vård Familjevårdsgruppen	Antal barn	Andel upprättade genomförandeplaner
<i>Familjehemsplacerade barn remitterade från utredningsgrupperna</i>	41	20 (48,78%)
<i>Familjehemsplacerade ensamkommande barn</i>	18	12 (66,67%)

Tabell 4. Andel med upprättade genomförandeplaner, *familjevårdsgruppen*

Totalt antal barn med insats i form av dygnet-runt-vård Familjevårdsgruppen	Andel upprättade genomförandeplaner
59	32 (54,24%)

Tabell 5 visar resultatet för de totalt 92 barn och unga som haft insats i form av dygnet-runt-vård på hela enheten under granskningsperioden. Tabellen visar den totala andelen med upprättade genomförandeplaner på enheten.

Tabell 5. Andel med upprättade genomförandeplaner, *hela enheten för barn och unga*

Totalt antal barn med insats i form av dygnet-runt-vård	Andel upprättade genomförandeplaner
92	36 (39,13 %)

Diskussion/analys

Resultatet visar att det sett över hela enheten saknas upprättande genomförandeplaner i en stor andel av ärendena avseende barn och unga med placering i dygnet-runt-vård. Enligt 11 kap 3 § SoL ska en vårdplan upprättas för den som vårdas i ett hem för vård eller boende, stödboende eller familjehem. Den som vårdas utanför det egna hemmet ska även ha en upprättad genomförandeplan över hur vården ska genomföras. Genomförandeplanen är således en konkretisering av vårdplanen och har flera syften. Dels så ska genomförandeplanen konkretisera hur vården ska genomföras och dels så är det instrumentet som används för att göra den unge delaktig i sin vård.

Barngruppens resultat avseende totalt sju barn som varit placerade i dygnet-runt-vård under granskningsperioden visar att två av sju

barn helt saknar både vård- och genomförandeplan. Två av sju barn har både vård- och genomförandeplan upprättade och resterande tre barn har en vårdplan upprättad.

Ungdomsgruppens resultat visar att av de totalt 26 ärendena har samtliga ärenden utom två upprättade vårdplaner. Dock har endast två ärenden upprättande genomförandeplaner, vilket är de två ärenden där vårdplan saknas. Det betyder att samtliga ärenden har endast en av de två handlingar som skall upprättas vid en placering i dygnet-runt-vård.

Gällande resultatet i barn- och ungdomsgruppen så kan följande orsaker identifieras som anledning till att genomförandeplan saknas i så många fall. I ungdomsgruppen är mer än hälften av de granskade ungdomarna placerade på institution i någon form t.ex. HVB eller SiS. Handläggaren har det huvudsakliga ansvaret för att en genomförandeplan upprättas, men i de flesta fall när en ungdom placeras på institution så utfärdas genomförandeplanen av vårdgivaren i samarbete med handläggaren och ungdomen. Efter att den är upprättad skickas genomförandeplanen till handläggaren. En anledning till att det saknas genomförandeplaner i den digitala akten kan vara för att den endast lagts i den fysiska akten och inte importerats i dokumentationssystemet. Ytterligare en förklaring kan vara att handläggare i både barn- och ungdomsgruppen saknat kunskap om att även en genomförandeplan ska upprättas som ett komplement till vårdplanen. Det kan även handla om prioriteringar i arbetsuppgifter vid hög arbetsbelastning som varit rådande i både barn- och ungdomsgruppen under granskningsperioden.

Familjevårdsgruppens resultat visar att av de 59 familjehemsplacerade barnen har endast 54,24 % en upprättad genomförandeplan. Det finns en skillnad på gruppen familjehemsplacerade barn som placerats av sociala skäl och/eller bristande hemförhållanden jämfört med gruppen ensamkommande familjehemsplacerade barn. I den förstnämnda gruppen har 48,78% upprättade genomförandeplaner, medan motsvarande siffra för den andra gruppen är 66,67%. I den första gruppen framkommer det även av granskningen att ett flertal av de upprättade genomförandeplanerna inte är uppdaterade och är skapade för en längre tid sedan, upp till ett par år eller ännu längre tillbaka. Detsamma gäller för vårdplanerna i dessa ärenden, även om det finns vårdplaner i samtliga ärenden. Gällande den andra gruppen, ensamkommande familjehemsplacerade barn, är läget något bättre. De upprättade genomförandeplanerna i denna grupp är uppdaterade i högre utsträckning dock återfinns även här genomförandeplaner

som inte uppdaterats på något år. I denna grupp finns även en vårdplan upprättad i samtliga fall.

Varför resultatet ser ut som det gör i familjevårdsgruppen är svårt att fastställa helt. En möjlig förklaring är att arbetsgruppen under granskningsperioden varit underbemannad och därmed inte upprättat och uppdaterat genomförandeplaner mot bakgrund av hög arbetsbelastning och tidsbrist. En annan orsak kan vara att det saknats struktur för uppföljning av ärenden samt att det inte genomförts några egenkontroller de senaste åren vilket lett till att bristerna inte uppmärksammats. Att läget är något bättre avseende familjehemsplacerade ensamkommande barn beror med största sannolikhet på att handläggarna kunnat arbeta på ett strukturerat sätt från start. Familjehemsplacerade barn som remitterats från utredningsgrupperna har oftast en lång tidigare kännedom och det finns ofta ett omfattande antal dokument upprättade vid överföringen till familjevårdsgruppen. När det gäller familjehemsplacerade ensamkommande barn finns det inte lika omfattande dokumentation från början och det är möjligt att det är lättare att skapa sig en överblick och börja arbeta strukturerat från start.

Under hösten togs en checklista fram på enheten avseende inkommande information och upprättade handlingar i varje enskilt ärende. Syftet med checklistan är att stärka dokumentationen och upprättandet av nödvändiga handlingar samt förbereda enheten inför införandet av ett nytt dokumentationssystem 2021. Checklistan används vid ärendedragningar mellan handläggare och biträdande enhetschef och är ett stöd för handläggarna i att uppdatera och föra in bl.a. genomförandeplaner i varje ärende som kräver det. Checklistan togs i bruk i början av oktober 2020 och har enligt de biträdande enhetscheferna förbättrat andelen skapade och upprättade genomförandeplaner sedan dess. Då granskningsperioden endast sträcker sig fram till 31 oktober så ses inte resultatet av denna checklista i nuvarande granskning. Rutin har även tagits fram för digitalisering av samtliga dokument och inkommen information gällande alla ärenden på enheten för barn och unga. All information i ett ärende, inklusive samtliga dokument såsom genomförandeplan, skall finnas i den digitala akten.

Delaktighet, självbestämmande och integritet (E)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
Delaktighet i frågor som rör det egna ärendet (E1)	E.1.2.	Aktgranskning (Alla enheter förutom f-stöd): Antal upprättade genomförandeplaner i pågående insats.

Metod

Uppgifterna har hämtats från Paraplyet. Urvalet var alla brukare med aktiva insatser inom funktionsnedsättningsområdet och lagrum SoL samt LSS.

Resultat

Av 714 saknar 226 brukare inrapporterad genomförandeplan eller har en genomförandeplan under bearbetning. Av de 226 som saknade genomförandeplan var det 43 stycken som saknade genomförandeplan för sin dagliga verksamhet enligt 9§10 LSS, 33 trygghetslarm enligt 4kap. 1§ SoL, 25 korttidsvistelse för barn/ungdom enligt 9§6 LSS, 24 hemtjänst enligt 4 kap. 1§ SoL, 22 boendestöd enligt 4 kap. 1§ SoL, 22 bostad med särskild service enligt 9§9 LSS, 22 personlig assistans enligt 9§2 LSS, 12 avlösarservice enligt 9§5 LSS, 9 ledsagarservice enligt 9§3 LSS, 8 bostad med särskild service enligt 4 kap. 1§ SoL, 5 korttidstillsyn för skolungdom enligt 9§7 LSS, 4 ledsagning enligt 4kap. 1§ SoL, 2 korttidsvistelse för vuxna enligt 4kap. 1§ SoL, 1 bostad med särskild service för barn/ungdom enligt 9§8 LSS.

Av de 425 som har en giltig genomförandeplan var det 164 som hade en genomförandeplan för daglig verksamhet enligt 9§10 LSS, 76 boendestöd enligt 4kap. 1§ SoL, 56 bostad med särskild service enligt 9§9 LSS, 41 hemtjänst enligt 4kap. 1§ SoL, 17 ledsagarservice enligt 9§3 LSS, 16 korttidstillsyn för skolungdom enligt 9§7 LSS, 13 korttidsvistelse för barn/ungdom enligt 9§6 LSS, 11 avlösarservice enligt 9§5 LSS, 11 trygghetslarm enligt 4 kap 1§ SoL, 7 korttidsvistelse för vuxna enligt 9§7 LSS, 4 ledsagarservice enligt 4 kap. 1§ SoL, 2 dagverksamhet enligt 4kap. 1§ SoL, 2

ledsagarservice enligt 4kap. 1§ SoL, 1 bostad med särskild service enligt 4 kap. 1§SoL

Diskussion

Resultatet av kontrollen av genomförandeplan visar på att det finns utvecklingsområden i verksamheten. Att det saknas 226 genomförandeplaner i aktuella ärenden visar på att det har brutit både på myndighetssidan och utförarsidan. Utifrån resultatet kan vi konstatera att enheten för vuxna – funktionsnedsättningsgruppen behöver bli bättre på att följa rutin för att kontrollera att en genomförandeplan inkommit i tid och komma ihåg att efterfråga genomförandeplan i de ärenden där en genomförandeplan inte inkommit. Genomförandeplanerna är till för att se brukarens delaktighet i det egna ärendet och ett viktigt verktyg för myndighetssidan för att kontrollera att brukaren får det stöd hen har rätt till utifrån beviljad insats och brukarens egen önskemål. Granskningens resultat visar att daglig verksamhet enligt 9§10 LSS samt trygghetslarm och hemtjänst enligt 4kap. 1§ enligt SoL är 3 av de insatser där det saknades flest genomförandeplaner. Daglig verksamhet samt hemtjänst och trygghetslarm är insatser som har påverkats av covid-19. Det har under året varit snabba omställningar samt nedstängning av all daglig verksamhet vilket senare har lett till ändrat innehåll i insatsen. Brukare har på grund av nedstängning inte kunnat gå till sin dagliga verksamhet, därefter har verksamheterna haft fokus på att ställa om verksamheterna för att följa rådande rekommendationer. Insatsen bostad med särskild service enligt 9§9 LSS är en av insatserna som hade hög inrapportering av genomförandeplaner. Boendeinsatser är en av de insatserna som inte påverkas av rådande situation vilket ytterligare kan visa på covid-19 påverkande på inrapporterandet av genomförandeplan. Tyvärr finns inga tidigare mätning att jämföra med för att bättre kunna analysera hur mycket rådande situation har påverkat.

Delaktighet i frågor som rör det egna ärendet (E)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
Delaktighet i frågor som rör det egna ärendet (E1)	E.1.3.	Aktgranskning (F-stöd): Antal upprättade förändringsplaner.

Metod

Ärenden har granskats genom verksamhetssystemet Paraplyet, Ärenden inkomna de senaste tre månaderna från 11 augusti 2020 tom 11 november 2020. Kontrollen har varit att undersöka om förändringsplan finns.

Resultat

I 30 av 38 ärenden finns det förändringsplaner varav 22 stycken är män och 16 stycken är kvinnor.

Diskussion/analys

Att andelen förändringsplaner är högt beror på att enheten Arbete och försörjning har fått förstärkning i form av en konsult, tidigarelagt ett vikariat samt fått två AVA anställda som arbetar fördjupat med nya ärenden och ett av direktiven är att det ska upprättas förändringsplaner i samtliga ärenden där det går.

I ärenden som är äldre än tre månader är det betydligt färre förändringsplaner procentuellt sett. Ambitionen är att vi ska ha förändringsplaner i samtliga ärenden där det bedöms som rimligt samt nödvändigt.

Delaktighet i frågor som rör det egna ärendet (E)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
Delaktighet i frågor som rör det egna ärendet (E1)	E.1.2.	Aktgranskning (Alla enheter förutom f-stöd): Antal upprättade genomförandeplaner i pågående insats

Metod

Uppgifterna har hämtats från social systemet Paraplyet för teamet för socialpsykiatri, teamet för missbruk har via skapat Excelark angivit om genomförandeplan finns eller inte och anledning till detta per insats. Granskningen har genomförts via räknslagningar i Excellistan och genomgång av inskickade listor från teamet för missbruk. Inga bortfall finns. Teamet för missbruk har genomfört genomlysningen 2020-11-05 och listan från paraplyet för socialpsykiatri är uttagen 2020-11-27.

Resultat

Socialpsykiatri

Det finns totalt 298 insatser och i 194 av dessa finns genomförandeplaner. Det saknas genomförandeplaner i 104 av insatserna. Av dessa är 52 insatser boendestöd och 20 insatser sysselsättning.

Missbruk

Det finns totalt 70 insatser och i 57 av dessa finns genomförandeplaner. Det saknas genomförandeplaner i 13 av insatserna.

Diskussion/analys

Socialpsykiatri

Av de 104 insatser som saknar genomförandeplaner är 72 öppenvårdsinsatser via boendestöd och sysselsättning. Anledning till att dessa saknas kan till stor del troligtvis tillföras pandemin som påverkat genomförandet av insatserna under 2020. Vissa insatser har förändrats i uppdrag då klienten är i riskgrupp eller ej vågar gå till sin sysselsättning eller träffa boendestödjaren. Uppdraget har genomförts digitalt eller utomhus och utifrån att uppdraget förändrats över tid har arbete med genomförandeplanen lagts åt sidan.

Missbruk

Anledningen till att det saknas genomförandeplaner är en av följande: klienten har avbrutit insatsen tidigt under insatsen, klienten har misskött kontakten och insatsen har sedan avslutats, insatserna är nya (beviljades för mindre än 14 dagar sedan) och det har varit korta stödboendeplaceringar där boendet inte prioriterat genomförandeplanen.

Rättssäker och säker verksamhet (A)

Kontrollmål	Mätindikator	Vad mäts/metod
Utredningstider (A2)	A.2.3.	Utredningstiden på avslutade utredningar på Vuxenenheten (missbruk) uppdelat på kön. /Uttag från verksamhetssystemet

Metod

Uppgifterna har hämtats från socialsystemet Paraplyet, rapport ”uppgifter om övriga beslut”, beslut: avsluta utredning. Urval har gjorts så att endast teamet för missbruks beslut kom med. Rapporten innehåller inte exakt utredningstid utan anger inom 2 månader, 3 månader osv. Granskningen har genomförts via räkne slagningar i Excellistan och av slumpmässig akt granskning av utredningar som överstiger två månader.

Resultat

47 utredningar har slutförts under perioden 2020-01-01 och 2020-11-27. Av dessa är 13 kvinnor och 34 män. 29 utredningar har slutförts inom två månader. 18 utredningar har överstigit två månaders utredningstid.

Diskussion/analys

Det finns flera anledningar till att 38 % av utredningarna på teamet på missbruk överstiger två månader. Teamet för missbruks målgrupp är komplex och många av dem som är aktuella på teamet lider av samsjuklighet och utredningen kräver samordning av flera insatser (tex beroendevård, psykiatri samt andra team inom socialtjänsten). För att kunna göra en korrekt bedömning krävs i många fall fyra till sex besök samt i många fall SIP (samordnad individuell planering) eller uppstart och bedömning från beroendevården.

Målgruppen uteblir från besök och kan vara svåra att nå och ett motivationsarbete görs för att personen ska slutföra sin ansökan vilket är en vanlig orsak till att utredningen blir sen.

En annan anledning till att utredningstiden överstiger två månader är att ansökan gäller försökslägenhet (klienten är boende i träningslägenhet), där krävs ofta att klienten utreder sin ekonomi

genom Budget och skuldrådgivaren vilket kan fördröja avslut av utredningen.